

DOMOLJUB

Izbaja svečer vsak prvi
in tretji četrtak meseca.
Ako je ta dan praznik,
izide dan poprej. Cena
mu je 80 kr. na leto.
Inserati se sprejemo in
plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo:
Uredništvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Semeniške ulice
št. 3. Naročnina in inserati
pa: Upravištvu „Domo-
ljuba“, Ljubljana, Kopitar-
jeve ulice št. 3.

št. 20.

V Ljubljani, dne 16. oktobra 1902.

Leto XV.

Zbor zaupnikov kat. narodne stranke.

V ponedeljek dné 13. oktobra je bil velepomem-
ljiv zbor v Ljubljani. Iz vseh krajev kranjske dežele
je prišlo 450 zaupnikov, ki so v popolnem soglasji
pokazali neomajno voljo, da vstrajajo ne-
vpogljivo v boju za ljudske pravice.

Pod predsedstvom dekana Koblarja in po
krepkem utemeljevanji dr. Šusteršiča je sprejel
zbor **soglasno** sledeče važne **resolucije**:

I.

Zbor zaupnikov katol. narodne stranke odobrava
v vsakem oziru postopanje katol. narodnih poslancev
v državnem in deželnem zboru in jim izreka svoje
popolno zaupanje.

II.

Zbor zaupnikov izreka svoje posebno zadovolj-
stvo radi združenja »Slovenskega centra« in »Hrvat-
sko-slovenskega kluba« v državnem zboru ter prič-
kuje, da se ta združitev čedalje bolj uglobi in utrdi
kot stalno središče vseh krščansko zavednih Slovanov
v državnem zboru.

III.

Zbor zaupnikov priporoča katoliško-narodnim po-
slancem v prihodnjem zasedanju državnega zbora
politiko **proste roke**. Ozirajo naj se edino
le na potrebe in koristi ljudstva.

IV.

Zbor zaupnikov pozivlje katoliško - narodne de-
želne poslance, da vztrajajo v najstrožji neizprosni
obstrukciji, dokler ne izvojujejo ljudstvu volivne re-
forme, s kojo se odstranijo kričeče krivice sedanjega
volivnega reda za deželni zbor.

V.

V celi deželi naj se brezobzirno nadaljuje boj
zoper sleparski liberalizem in njegove odkrite ali
skrite prijatelje. Pred vsem naj se i nadalje po
shodih in časopisju ljudstvo bodri, podučuje in orga-
nizuje. Vodstvo stranke pa se pozivlje, da pripravi
še ostrejše orožje zoper sovražnike ljudstva. Stranka
hoče v brezozirnem boju, na strogo zakonitih tleh,
prijoriti ljudstvu pravice.

VI.

V dosego denarnih sredstev, v kolikor so za
izvršitev pričetega boja neobhodno potrebna, naj se
osnuje **ljudski sklad**. Vsak somišljenik se po-
zivlje, da **po svojih močeh** prispeva k temu
skladu, katerega naj vodstvo stranke po svoji pre-
vidnosti rabi v boju za dosego najplemeniteje pra-
vice ljudske: **splošne volivne pravice!**

VII.

Z ogorčenjem protestuje zbor zaupnikov zoper
prepoved ljudskega tabora v Ljubljani in izreka
c. kr. deželni vladi svoje popolno
nezaupanje.

VIII.

Najodločneje protestuje zbor zaupnikov zoper liberalno gospodarstvo v deželni odboru kranjskem, za katero je izključno odgovorna večina, obstoječa iz deželnih odbornikov Peter Grasselli, Adolf Schaffer in dr. Ivan Tavčar. Večina deželnega odbora je odgovorna za sedanje gospodarstvo, ki nasprotuje želji in volji ogromne večine v deželi.

Boj pijančevanju!

Krasen dan so imela o Malem Šmarnu naša nepolitiška društva; praznik, ki ga mora biti veselo vsako pošteno slovensko srce. Kajti če je kaj lepega na svetu, je gotovo lep, vesel in vspodbuden prizor, kako se mladi moške združujejo, ogrevajo in navdušujejo za vse lepo in blago, kako z vso resnobo razmišljajo, da bi se med narodom našim ohranil red, poštenje, npravnost, izobrazba, blagostanje, kako bi se narod naš mogel ohraniti zdrav in čil in čvrst in jak in krepak.

Toda kolikor se tudi dela na socialnem polju, bo to delo vendar vedno ostalo nepopolno, polovičarsko, luknjičasto, ako ne bomo mašili in zamašili virov in potov, po katerih prihaja zlo med nas.

Največja luknja pa, skozi katero uhaja in izteka vse blagostanje našega ljudstva, je brez vsacega dvoma pijančevanje. To je rana, iz katere krvavi ljudstvo naše.

Če smo si tedaj izbrali to prepotrebno nalogo, našemu ljudstvu pomagati, je negotibno potrebno, da na to plat svojo pozornost obrnemo, da to bolečo rano na telesu našega ljudstva skušamo ozdraviti in odpraviti. Zato pa se je za shodom nepolitiških društev kot nekak nameček vršil dné 17. septembra v Ljubljani shod proti pijančevanju. Predno podamo poročilo tega shoda, zdi se nam potrebno spregovoriti nekaj besedi o potrebi boja proti pijančevanju.

Če je res treba, ustavljati se pijančevanju?

Mislili bi, da ni treba šele dokazovati te potrebe, ko nam na vseh koncih in krajih zijajo nasproti grozoviti nasledki nezmernega pijančevanja. Ali mi smo se teh prizorov in dogodkov — ker jih vsak dan gledamo, — že tako navadili, da več ne

zapazimo, kako strahovito gospodari in mesari okolu nas pijančevanje. Če pa pogledamo številke, moramo ostrmeti nad strašnimi posledicami nezmernega pijančevanja. „Slovenec“ sam je pred nekaj časom objavil sledeče številke: V 10 letih je v Združenih državah ameriških alkohol požrl 600.000 milijonov dolarjev, umoril 300.000 ljudi, v sirotišnice vrgel 100.000 otrok, v ječo 150.000 zločincev, povzročil 1500 ubojev in 2000 samoumorov.

Ogromne številke, toda verjetne! Umoril 300.000 ljudij, povzročil 150.000 ubojev in 2000 samoumorov! Kako naj bi pri tolikih nesrečah ne objela brezmejna žalost človekoljuba in — kristjana?!

Na Angleškem se izda za pijače na leto tri milijarde frankov. Kardinal Manning, veliki apostol zmernosti, je dejal na to: Naj bi se za ta denar kupilo kruha, in nikomur v deželi bi ga ne manjkalo; naj bi se kupilo obleke, in vsak slehni človek na Angleškem bi bil izvrstno opravljen; naj bi se zidale hiše, in vsak delavec bi imel svojo. Vedno se govori o zboljšanju plač, tu se pa toliko milijonov vrže proč! Kaj pravim proč, saj niso samo proč vrženi, ampak seme so, iz katerega izrastejo najraznejše bolezni, vse mogoče hudobije, norost vseh stopinj, nepregledno gorje in nebroj grehov, ti milijoni pa potegnejo za seboj nešteto drugih milijonov za ozdravljenje in popravljanje po pijanosti nastalih bolezni, nesreč in hudodelstev.

Šentgalski škof Egger, v naših dneh prvobornik protialkoholnega gibanja, je zračunil, da pride v šentgalskem okraju na vsakega volivca 200 goldinarjev za pijačo, na eno občino nad 100.000, in to vsako leto! Kaj bi se dalo — pravi — s to svoto denarja storiti, ako bi se deset let uporabljala v dobre namene! S temi milijoni bi se dežela spremenila v raj, vse ljudstvo bi se lahko osrečilo, kolikor se na zemlji more osrečiti. O cesarju Avgustu pripovedujejo, da je po zgubljeni bitvi v tevtonskem gozdu z glavo butal v zid in vzklikal: „Vare, Vare, daj mi nazaj moje legijone!“ Naše ljudstvo bi z isto pravico na Silvestrov večer lahko klicalo: Alkohol, daj mi moje milijone nazaj!

Istotako kakor v gospodarskem, povzroča alkohol tudi v zdravstvenem oziru neizmerno zlo. „Alkohol (pijančevanje) zahteva več kakor kuga, lakota in vojska“

so besede angleškega ministra Gladstonea. Ogromne številke iz Amerike smo že prej navedli. Na Angleškem, pravijo, umrē na leto vsled pijače — nevrjetno število — 60.000 in v Belgiji 15—20.000 ljudi. V Švici je bilo v treh mesecih izmed 895 slučajev smrti 88 zavoljo pijanosti, torej skoraj deset od sto, ali vsak deseti mož, v starosti od 40.—60. leta pa 16 procentov, ali vsak šesti mož. Premišljujoč te razmere, je vzkliknil profesor P. Florens: Može ne umirajo več, ampak moré sami sebe!

Kar se tiče razdejanja, ki ga napravlja nezmerno pitje na verskem polju, se isto ne dá popolnoma izraziti. Mi moremo videti in šteti le one javne grehe, ki jih svetna gosposka zasleduje in kaznuje. Naučni minister Frere Orban je v belgijski zbornici pripisoval pijančevanju $\frac{2}{10}$ revščine, $\frac{3}{4}$ hudodelstev, $\frac{1}{2}$ bolezni, $\frac{1}{3}$ umobolnih, $\frac{1}{4}$ zanemarjenih otrok, $\frac{1}{3}$ potopljenih ladij. Angleški sodnik Coleridge je rekel: Ko bi mogli Anglijo strezniti, bi lahko $\frac{1}{10}$ ječ zaprli. Na Francoskem štejejo pijancev 53 procentov vseh morivcev, 57 požigalcev, 53 nečistnikov, 70 bagabundov in 90 procentov pretepačev. Toda koliko je drugih grehov, ki jih ne kaznuje gosposka, ki jih piše le vsegavedni Bog v svojo knjigo, katero bo odprl šele — sodnji dan!

Po teh površnih podatkih, kdo ne uvidi, koliko zlo za človeško družbo je nezmerno pijančevanje, in kako glasno nas kličejo te razmere, da se že zganimo in pričnimo odločno delati zoper to bolezen na družabnem telesu v naši dobi, ako nočemo — izkrvaveti!

Prihodnjič več o naših domačih razmerah.

O postu.

I. Leta 1592. se je zgodilo v mestu Breslavi na Pruskem sledeče: Neki zasramovalec posta se je v petek najedel mesa. A to mu ni bilo dovolj. Po vsi sili je hotel tudi priprostemu kmetiču iz okolice usiliti košček mesa v usta. Ta pa se je branil in branil. Tedaj pa je oni vzel meso in dejal: „Tale košček mesa mi bo danes prav dobro teknil.“ Odprl je usta in hotel zagrizniti. V istem hipu pa ga je zadela — roka Božje pravice. Usta se niso dala zapreti. Zaman je hodil okrog zdravnikov — niso mu mogli pomagati.

II. Pater Abel, slavnoznani pridigar pripoveduje iz svojega življenja to-le dogodnico:

Neki petek sem prišel v mestu sv. Hipolit (Sp. Avstrijsko) v gostilno „pri rdečem raku“. Pri sosednji mizi so sedeli uradniki. Naročil sem si postno jed. „Meni pa dajte za nalašč pečenko“, se oglasi eden izmed uradnikov. „Aha“, sem si mislil, „to velja meni.“ In res so se začeli gospodje uradniki kaj pridno zabavljati o postu. A naleteli so jo. Eden izmed njih je imel pri sebi psa. Poklical sem ga k sebi in mu ponudil košček postne jedi. Pes je povohal, stresel z gobcem, povesil rep in šel nazaj pod mizo. „Aha“, sem dejal giasno, „pes hoče tudi v petek svoje meso. Ta pasja mrcina res ne razloči petka od četrta.“ No in gospodje niso nič več zabavljali čez post. Prav mirno sem lahko zavžil svojo postno jed.

Smrt preganjavcev sv. cerkve.

L. 518. p. Kr. je pisal papež Simahus grštemu cesarju Anastaziju I, ki je branil krivoverce monofizite in preganjal katoliške cerkve: »Pomisi, o knez, na smrt vseh rimskih cesarjev, ki so preganjali katoliško vero. Skoro vsi so žalostno in nesrečno končali.“ A Anastazij ni poslušal papeževega opomina, ampak zasramoval je papeževe poslance in še bolj preganjal pravovernike. Zato ga je papež izobčil. Kmelu zatem je cesarja Anastazija ubila strela l. 518.

Enako kakor Anastaziju zgodilo se je cesarju Filipu. Komaj, da je vladal tri leta, vrgli so ga uporniki s prestola in mu iztaknili oči, l. 714.

Tako Bog že na zemlji kaznuje preganjavce svoje cerkve.

Koliko je Poljakov. Prof. Czerkawski je sestavil za zgodovinsko filozofijski oddelek krakovske akademije sledečo statistiko: Koncem leta 1900 je bilo vsega skupaj 21 milijonov Poljakov: v Aziji 93.000, v Ameriki 1,500.000, v Evropi 19 in pol milijona, k čemur bi se moglo prišteti še 8 mil. židov, ki žive med Poljaki in se priznavajo za Poljake. V Evropi so razdeljeni Poljaki tako-le: v Ruski Poljski (brez židov) 7 mil. 650.000, v ostali Ruski 4,705.000, v Nemčiji 3,600.000, v Avstro-Ogrski 3,600.000, drugod po Evropi nekaj čez 50.000.

Zakaj se je podrl stolp sv. Marka? Beneški listi poročajo, da so sedaj dognali vzrok, zakaj se je podrl ta stolp. Vratar je važne dele temelja pustil odstraniti, da si je tako razširil stanovanje. Zid je pustil v ta namen odrušiti na nekaterih mestih pol metra globoko. V zid je napravil velike odprtine. Tako se je temelj oslabil in stolp se je podrl.

Listek.

Čarovnik

(Konec.)

Tem pogubnim strastem se je pridružilo še drugo zlo. Pustil sem dobro berilo, pisano v krščanskem duhu, in začel segati po knjigah nespodobne in tudi protiverske vsebine. Iz slabih knjig sem se naužil nekrščanskega duha in tako izgubil naposled še sv. vero, ono najdražjo svetinjo, katera bi me bila edina še mogla rešiti iz teme mojega življenja!

Glej, kam privede dijaka slabo berilo! Ukrade mu Boga iz srca! Dijak pa, naj bo še tako nadarjen, ne more napredovati brez božje pomoči, ako opusti molitev k sv. Duhu za razsvetljenje.

In tako je bilo tudi z menoj. Nasledki mojega napačnega, strastem vdanega, nekrščanskega življenja so se pokazali kmalu. V šoli sem začel nazadovati in v napredku zaostajati. Pri očetu sem se izgovarjal z lažjo rekoč, da se imam učiti vedno več in vedno težjih predmetov. Zato gre slabše, ne samo meni, ampak vsem. In oče je menda verjel moji laži. Učiteljem se je pa začelo sumno zdeti, zakaj moja pridnost tako pojema. Gotovo so slutili, da sem na slabih potih; pričeli so me zasledovati. In res, kmalu so me zalotili v gostilni. A odpustili so mi prvič češ, ker sem bil do zdaj še brez kazni. Posvarili so me pa strogo. Toda predaleč sem že bil na poti v pogubo, preveč vdan strastem, da bi se bil poboljšal.

Ponavljal sem svoj stari greh, nadaljeval svoje napačno življenje. Toda moja predrzna nepoboljšljivost je bila potrpežljivosti učiteljev preveč. Bilo je v začetku šeste šole. Prišel sem od doma preobložen z novci. Pijančeval sem s tovariši cele noči. Vse to so izvedeli učitelji in me spodili iz šole kot nepoboljšljivega pijanca in neredneža.

Prestrašil sem se, ko so mi veleli, da naj zapustim šolsko sobo za vselej. Pokesal sem se, toda prepozno. Moja izključitev iz šole je bila tudi za starše zelo hud udarec. Kar na mah sem uničil dobri materi vse njene dobre nade! Oče, nekdanj ponosen na svojega sina, se me je moral sedaj sramovati! Vzkipela je v njem pravična jeza, in predno sem se odpravil iz mesta, sem dobil od njega pismo, v katerem pravi, da me noče več poznati za svojega sina, da naj grem, kamor hočem; in gorje mi, naj se več ne pokažem njegovim očem.

Pač me je neprijetno dirnilo očetovo pisanje. Začel sem premišljevat, kaj mi je početi. Domu nisem smel. Podal sem se tedaj prostovoljno k vojakom.

Tu se je začelo zame popolnoma drugo življenje. K vojakom sem šel obetajoč si, da bodem hitro napredoval v vojaški službi s svojo učenostjo. A ni bilo tako. Pri vojaki je glavna stvar red in pokorščina. A jaz, navajen nerednega življenja, se nisem mogel privaditi vojaški točnosti in rednosti. Nisem tedaj napredoval, kakor sem se nadejal, ampak sedel sem večji del v temnem zaporu. A uganjal bi bil gotovo še večje nerednosti, ko bi bilo kot nekdanj dovolj očetovega cvenka v žepu; a tega mi je hvala Bogu manjkalo.

Preteklo je eno leto vojaške službe; tedaj sem dobil od doma poročilo, da je mati umrla. Gotovo je reva od žalosti nad svojim izgubljenim sinom morala pod zemljo.

Zadnje je govoril Martin z mehkejšim glasom, in solza se je utrnila v njegovem mrklem očesu.

„Vidiš“, povzame zopet besedo, „v svoji mladosti sem sejal gorje in zdaj na stare dni ga žanjem.“

Materina smrt me je dodobra presunila. Sklenil sem pričeti drugo, novo življenje. In res, posvetil sem se popolnoma vojaškemu stanu. Odslej sem bil reden, vesten in pokoren svojim predstojnikom. Prikupil sem se jim, in kmalu so me povzdignili stopinjo višje od navadnega prostaka in pozneje še višje. Naposled se mi je tako prikupilo vojaško življenje, da sem sklenil vedno pri vojaki ostati. In ostal bi bil, da se ni pripetilo nekaj, kar me je spravilo proč. Pobrerala je tudi očeta blede smrt — morebiti tudi vsled žalosti nad menoj — in vse očetovo lepo premoženje je pripadlo meni, edinemu sinu. —

Poročilo o očetovi smrti me je sicer osupnilo, a vest, da sem jaz edini edini dedič njegov, vzdramila je v meni stare strasti, ki so bile nekoliko potihnile. Vojaško suktno sem slekel in hajdi domu!

V svojo rojstno vas sem se vračal seveda z najboljšimi sklepi, da se hočem pridno poprijeti gospodarstva, da bodem gospodaril umno, svojim sosedom v posnemo in zgled.

Prišedši domov, sem se ravnal nekoliko časa po storjenih sklepih, a ne dolgo. Obilni novci, katere sem dobil v roke, so me speljali s pravega pota. Začel sem zopet piti, igrati, gospodarstvo zanemarjati. Hlapci in dekle so delali po svoji volji, jaz sem se pa vozil v mesto popivat in igrat. In če sem kot dijak zaigral le kak goldinar, izgubljal sem sedaj na igralni mizi stotake.

Pri takem ravnanju ni čudno, da se je moje sicer veliko premoženje vedno manjšalo. Naj bo kup

še tako velik, mora ga naposled zmanjkati, če vedno jemlješ in nič nazaj ne deneš.

Moje početje je imelo, kakor drugače biti ni moglo, žalosten konec: prišel sem na boben. Prodali so mi vse, in jaz sem moral od doma, moral zapustiti hišo in gospodarstvo, katero je oče s svojo pridnostjo in s trudom svojih rok tako lepo uredil.

V rojstnem kraju med domačini me je bilo sram; podal sem se torej v tujino, v širni svet. V velikem mestu sem kmalu dobil službo. Udinjal sem se pri večji tovarni kmetijskih strojev za potovalnega agenta. Dobra služba z lepimi dohodki. Imel sem tedaj nekaj čez trideset let. Še je bil čas, da bi se bil resnično poboljšal in pričel pošteno živeti. A žalibog, nisem hotel!

Nekoliko časa sem redno in pošteno opravljal svojo službo. Potoval sem po deželi in sprejemal naročila na razne poljedelske stroje. A tako ni trpelo dolgo. Česar sem se naučil v svoji prvi mladosti, tega se nisem mogel odvaditi. Pijača in igra sta me zopet dobili v svojo popolno oblast. Z dohodki moje službe preživil bi se dobro trezen in zmeren človek, a jaz, vdan vinu in igri, sem potreboval večjih svot. Toda kje jih jemati?

Priložnost, pravijo, stori tatu tudi iz sicer poštenega človeka. Kaj šele jaz, ki sem že imel izprijeno, pokvarjeno srce! —

Nato se moj stari pripovedovalec nekoliko vzdigne in proti meni obrnjen nadaljuje resnobno:

„Moje zgodovine še ni konec; pričanja se šele najhujši del. Poslušaj, mladi prijatelj — postal sem hudodelec, goljuf, tat!

V hudi denarni stiski, katero sta povzročila vino in igra, sem pričel na nekem kupčijskem potovanju svoje tatinsko delo. Prodajal sem stroje proti takojšnjemu plačilu. In da bi jih več oddal, sem jih puščal po zelo nizki ceni, za polovico njih prave vrednosti. Kupovalce sem pa slepil in jim lagal, da bode tovarna stroje poslala v najhitrejšem času. Plačane svote sem pa spravljaj v svoj žep.

Z obilnimi novci, katere sem na ta sleparski način pridobil, sem jo hotel popihati v tujemstvo. Že sem bil na meji, a tu sem zašel med igralno družbo. Prisedel sem k igralni mizi. Prvi dan sem dobil; počakal sem drugega dne, zopet sem dobil. Počakal sem še tretjega dne. V veselju nad dobljenimi novci sem pa pozabil, da čas hitro teče, da je med tem moje sleparstvo že lahko na dan prišlo in da že morebiti iščejo hudodelca. Tretji dan sem pa izgubil, ne samo dobitka preteklih dveh dni, ampak tudi precejšnjo svoto iz lastnega žepa. Ko sem se na večer tretjega dne praskal za ušesi zavoljo izgubljenih novcev, sem se spomnil tudi, da mi je

pravica že lahko za petami. In res, še isti večer me je prišla policijska oblast.

Par tednov pozneje sem bil obsojen radi hudodelstva goljufije na več let težke ječe. In jaz, v svoji mladosti toliko obetajoči deček, katerega je čakala najlepša prihodnost, sem prišel na trdnjavo, v temno ječo, v družbo najhujših hudodelcev.

In glej, mladi prijatelj, vseh teh hudobij slabe, strupene kalí sem si vcepil v srce v svoji prvi mladosti!

Jetniško življenje mi seveda nikakor ni prijalo. Navajen prostega in razkošnega življenja sem še huje čutil temo in glad ječe. Tuhtal sem in tuhtal, kako bi se dalo uiti. Pri neki priliki se je moji zvitosti res posrečilo, da sem jo popihal iz temnice. Toda komaj sem se zavedel, da sem na prostem, me je že zgrabila roka pravice, in nazaj sem moral. Za mojo predrznost so se mi dnevi zapora podaljšali, kazen pa poojstrila.

Počasi so tekle ure v ječi; naposled so vendar pretekla dolga leta.

V ječi mi je glava osivela, vid oči oslavel; telesne moči so opešale. Dušno sem pa okrevaj. Začel sem premišljati, koliko sem zakrivil v svojem življenju, da sem mater spravil v črni grob, očetu tudi zagrenil zadnje dneve njegovega življenja, da sem naposled postal hudodelec. Premišljal sem v ječi svojo preteklost in prišel do spoznanja, da je ječa zame pravična kazen. Začel sem se pokoriti. In veliko pokore sem storil v svojem zaporu, a dovolj je še ni bilo.

Prišedši iz ječe, nisem bil za nobeno rabo več. Vzeti sem moral v roko beraško palico. Priberačil sem v vašo vas, tu nadalje delaj pokoro za grehe svoje mladosti, in jo delaj še danes. Pokorim se, kesam se, toda prepozno, prepozno — — —“

Z zadnjimi besedami konča Martin svoje pripovedovanje, se vzdigne in steče, kolikor mu dopuščajo njegove stare kosti, proč od mene po gozdni stezi.

Dolgo sem gledal za njim, dokler se ni izgubil v goščavi. Zrl sem tudi še potem po stezi, koder je odšel Martin, premišljujoč njegovo žalostno usodo. Mislił sem si: veliko si zakrivil, Martin, a zdaj trpiš tudi veliko pokoro! A tako mora biti: greh zahteva pokoro! — —

Pozneje sem razkladal doma radovednim poslušalcem, kaj mi je berač Martin povedal. Pravil sem jim, koliko krivico delajo Martinu, ker ga psujejo in preganjajo kot čarovnika. „Takrat“, rekel sem, „ko vi trdite, da Martin sam seboj govoreč v gozdni samoti čaruje, takrat on trpi najhujše dušne bolečine, nezadušljiv črv kesanja ga grize do obupnosti. V takih slučajih prelija stari Martin solze

sam nad seboj, da je v svoji mladosti tako daleč zabredel, da se ga na stara leta ljudstvo boji in preganja kot čarovnika." Pristavil sem še: „Martin ni čarovnik, kakor vidite.“

Kmalu se je zvedelo po celi vasi, kdo je in kako preteklost ima berač Martin. In od tega časa se je začelo zanj boljše življenje. Ljudje so hoteli poravnati krivico, katero so delali Martinu do tedaj. V vsaki hiši so ga prijazno sprejeli in radodarno pogostili.

A teh boljših dni Martin ni dolgo vžival. Prišla je huda, ojstra zima. Hudemu mrazu Martin s svojimi oslabeledimi močmi ni mogel več klubovati: umrl je. Lepo so ga prevedeli na zadnjo uro. Spoznal je, da Bog človeka dolgo išče, da kesanje le ni bilo prepozno. Ker je Gospoda resnično iskal, ga je tudi našel.

Kje ležé na vaškem pokopališču Martinovi telesni ostanki, ne kaže niti kamenit niti lesen spomenik. A ljudje še niso pozabili nanj, še se spominjajo starega Martina.

In kadar kak premožnejši vaščan pošlje svojega sina v mestne šole, mu pove pri slovesu Martinovo življenje v svarilen zgled. In navadno še pristavi: „Sin, moli rad! Nikdar ne pozabi, da si dijak, da je torej učenje tvoje prvo in edino opravilo! Bodi priden in marljiv; ako bodeš mlad lenaril, bodeš star beračil!“ — In res je tako.

Zborovanje katoliških nepolitičnih društev.

Vrtna veselica.

Zvečer ob 8. uri so se udeleženci sestanka sešli na vrtu postilne »Pri zvezdi« k veselici, ki je zbrala toliko ljudstva, da je bil tamošnji vrt mnogo premajhen zanje in je bilo še dvorišče zasedeno z gosti. Prostor je bil jako ukusno okrašen; vihrale so narodne zastave.

Navzoče pozdravi g. Smolnikar, ozirajoč se posebno na vrle Štajerce. Sovražniki čb. meji nam hočejo vzeti vero in domovino. Da odbijemo vse nasprotné napade, si hočemo biti zvesti sobojevniki. Upamo, da se vidimo prihodnje leto zopet, in sicer gremo takrat zborovat v zeleno Štajersko! (Viharno navdušenje).

Dr. Krek srčno pozdravlja navzoče obžalujoč zlasti, da ni tukaj gosp. Hinka Sirovatke (Burno ploskanje).

Za pozdrav se zahvali Hinkov brat g. Ivan Sirovatka. Ozira se na hrvaško prošlost, v kateri so si zaslužili Hrvatje častni naslov »antemurale

christianitatis«. Na tem temelju hočejo Hrvatje vztrajati ter ga nikdar ne zapustiti. (Živo odobravanje. Ovacije Sirovatki. Klici: Živela Hrvatka!)

G. M. Moškerc se spominja ostalih obmejnih Slovencev. Rešiti jih more samo demokratična ljudska ideja. Tudi Koroška, o kateri se sedaj vedno govori, da bo propadla, se bo dvignila, ako prodere v ljudstvu povsod ideja katoliške demokracije. Zato prearčno pozdravljamo v svoji sredi zastopnika delavskega društva iz Prevalj. V razširjenju naše organizacije je rešitev slovenskega ljudstva.

G. Rupnik iz Prevalj se zahvali v imenu Korošcev. V hudih stiskah so Slovenci na Koroškem, ampak kršč.-soc. misel, katera je zanesla med ljudstvo vest združevanja in medsebojne pomoči, ta mora pokazati svojo silo tudi v Korotanu. (Živeli Korošci!)

Gosv. Fr. Sekol iz Jarenine govori v imenu obmejnih štajerskih Slovencev, kateri se hočejo zvesto držati Slomškovega gesla in se boriti z vsemi silami za sveto vero in besedo materino, če treba tudi z življenjem. Odnehali ne bodo organizirani štajerski mladeniči ne za ped niti proti liberalcem, niti proti nemškutarjem! (Živio!) Slovenski rod ne sme propasti in ne bo prepadel, v to nam je najboljšé zagotovilo organizacija mladeniških društev.

Med tem je došel dr. Šusteršič, viharno pozdravljen od množice. V svojem govoru pravi: V Bohinju sem našel poštene ljudi. A življenje so mi grenile po planinskih kočah neke živalice, takozvani polhi, pristna podoba liberalizma. Ti namreč motijo spanje in včasih ugriznejo, a splošno niso nevarni, ker so premajhni, po vseh svojstvih zaničevanja vredni. Človek se jih reši s tem, da jih ubije. Katoliška nepolitična društva imajo namen, da nas v domačem življenju branijo te nadloge. V domači hiši hočemo biti nemoteni in ne trpimo, da nam kdo zgago dela. Nepolitična društva delujejo s tako izbornimi uspehi, da jim moramo čestitati. To delo se mora nadaljevati. Društva se morajo množiti in rasti ter se družiti v zveze. Kdor ni v domačem življenju čist in pošten, tudi v javnosti ni nič vreden. Zato so katoliška nepolitična društva za vso javnost važna. Kjer je nenravnost, tam je liberalizem — to vidimo tudi tu v svoji domovini. Čigar domače življenje ni čisto, ta je gotovo liberalec, in v svojem glasilu povrh lahko še vsak dan bere, da ima on prav. Najbolj izmed vseh se veselimo mladeniških društev, ker v njih je prihodnjost našega naroda. Mi se bomo postarali in bomo prešli, in takrat nastopijo ti mladi za nami. Srčno nazdravljam katoliškim mladeničem! (Pritrjevanje). S posebnim veseljem nas navdaja navzočnost Hrvatov. Doselej je bila hrvaško-slovenska vzajemnost last samo

nekaterih izbranih duhov. Ta misel pa mora preiti v kri in meso vsemu ljudstvu in zlasti se je naj oklene mladina. — Pred kratkim je bil na ravno tem prostoru sestanek »akademiške mladine. Današnji sestanek pa nam kaže, da omika nile privilegij nekaterih, ampak last celega naroda (Žvahno pritrjevanje). Mi želimo, da je ves narod izobražen. Ne smemo biti taki, kakor ona »inteligenca«, ki z zaničevanjem gleda doli na »nižje« sloje. Mi smo solidarni z »nižjimi« sloji! (Burno odobravanje) Mi stojimo na demokratičnem krščanskem stališču, da je pred Bogom vsak človek enako vreden. Govornik k sklepu nazdravi katol. in narodni mladini ter hrvaško-slovenski vzajemnosti.

Godba zaigra „Naprej zastava Slave!“ Navdušenje je nepisno.

Gospod St. Zagorac se v imenu Hrvatov zahvali za te besede. Šusteršičeve besede so ga ganile v srce. Res čas je, da se ne dela več s praznimi besedami, ampak da se med Slovenci in Hrvati začne doba pozitivnega dela ljudstvu v korist. Pri takih besedah, kakor jih je govoril dr. Šusteršič, ne more nihče ostati hladen. Bog daj obili blagoslov, da se to započeto delo tudi izvede v slovenskem in hrvaškem narodu. Obdani smo od sovražnikov kakor od zlobnih volkov, ki hočejo ugrabiti srečo našo in srečo naših potomcev. Izgubljeni smo brez vzajemnosti. Zaman so vse besede, če ne bo pozitivnega dela. V hrvaškem kmetu in delavcu bo prodrila ta misel, da je zveza s Slovenci tudi za nas rešilna. Tisočletno trpljenje je pokazalo, kaj more prestati hrvaški narod. Mi hočemo braniti ono vero, ki ga je v tej dobi ohranila propada. Hrvaški narod bo ostal vedno katoliški narod, in kot tak bo zmagal, ker slednjič zmaga le resnica. V tej zavesti delajmo vsi za edinstvo Slovencev in Hrvatov. (Burno odobravanje. Klici: Živela Hrvatska! Govornika dvignejo.)

Med govori je imelo občinstvo krasen umetniški užitek. Nastopil je „Pevski klub“, vrlo izvežban moški zbor, impozanten po številu in po izbranih močeh. Omenjamo zlasti gg. solistov Medena in Poljška. Pevke „Katoliškega društva za delavke“, ti dobro znani slavčki s svojimi srebrnimi glasovi, so dosegle zopet dobro zaslužen priznanje, in „Meščanska godba“ je z izbranimi točkami vrlo povzdignila veselico. — Bil je res krasen pojav one lepe ideje, ki se goji v katoliških izobraževalnih društvih, ideje omike, združene s pošteno zabavo!

Oba zbora je vodil jako spretno veleč. gospod Ferjančič, kateremu bodi izrečena najiskrenejša zahvala!

Shod v ponedeljek.

Kakor v nedeljo, so se delegati udeležili tudi v ponedeljek sv. maše v Križevniški cerkvi. Zenski pevski zbor je povelečeval cerkveno slovesnost. Cerkevni govornik dr. Krek se je spominjal Matere Božje, katere stranka nikdar ne propade.

Hrvaško-slovenska zajednica.

Č. g. župnik Zagorac iz Jakuševca na Hrvaškem je imel v odsotnosti g. Hinka Sirovatke referat o hrvaško-slovenski zajednici. Bil je opetovano prekinjen z burnim odobravanjem. Predlagal je sledečo resolucijo:

U svrhu hrv. slovenske radničke zajednice zaključuje shod kat. nepolit. društava sa izaslanici hrvatske radničke zajednice sledede:

S razloga, što su Hrvati i Slovenci po krvi, jeziku i povjesti te po socialnih i gospodarskih potrebah a najvećim delom i po vjeri jedan te isti narod, — smatramo mi za nužno potrebno, da se slovenski i hrvatski radnički staleži medju sobom približuju i podupiru u svrhu novoga socialnoga i gospodarskoga pokreta.

Zaupnici hrvatski i slovenski imadu se zato briniti, da se provede krščansko-socialna strukovno radnička i gospodarska zajednica u hrvatskim i slovenskim zemljama.

Ova zajednica hrvatsko-slovenskih radničkih staleža temelji se na programima slovenskih i hrvatskih krščanskih socialista.

Hrvatsko i slovensko kršč. soc. radništvo proglašuje u socialnom nastojanju svoju solidarnost sa radništvom svijuzemalja, no smatra svojom dužnošću ostati čvrsto na stanovištu kulturne slavenske misli, zato osobito važnim i potrebnim smatra, da Zagreb kao prirodno središte te zajednice, postane ognjištem kršč. socialnoga gospodarskoga pokreta za cio Balkan. U to ime ima se nastojati, da stupe zaupnici u dodir i svezu sa krščanski mislećimi muževi svih ostalih slavenskih plemena na Balkanu.

Kao glavni organ ove zajednice proglašuje se list »Glas naroda« u Zagrebu, kojega razširenje se toplo preporuča svakomu pristaši, napose društvima. —

U svrhu što življeg medjusobnog saobraćaja i skupnog djelovanja imadu se priredjivati što češće, bar svake druge godine, zajednički i obći kongresi u raznim mjestima i stranama hrvatskih i slovenskih zemalja.

Pozdrav hrvatskemu metropolitu.

Dr. Krek priporoča posebno kot vidno zunanje znamenje našega edinstva »GlasNaroda«. Vsi delujmo v tem smislu bolj kot doslej. Dr. Krek predlaga,

da se brzojavno pozdravi tudi metropolita zagrebškega nadškofa Posiloviča v Zagrebu. Z velikanskim nepopisanim navdušenjem odpošlje shod metropolitu naslednjo brzojavko:

Kongres krščanskih sociala slovenskih družtava saslušav izvještaj župnika Zagorca, sa velikim oduševljenjem i jednodušnoću pozdravlja Vašu Preuzvišenost, metropolitu hrvatskih zemalja, poznavajuć Vašu ljubav za radni narod.

Dr. K r e k,
predsednik.

G. Ivan Sirovatka povdarja, da bode delavstvo hrvatsko in slovensko združeno pokazalo inteligenci, da ga bode morala upoštevati.

O dunajski osrednji zvezi.

je referiral g. Ratajec. Ta točka je bila namenjena delavskim društvom. Predlagal je naslednjo resolucijo:

Shod slov. katol. nepolitiških društev z veseljem pozdravlja ustanovitev „Državne zveze nepolitiških društev avstrijskih krščanskih delavcev“ s sedežem na Dunaju, ki ima namen, braniti in gojiti duševne in grotne interese delavstva na krščanski podlagi. pozivlja vsa slovenska delavska nepolitiška društva, dalje strokovna društva in delavske strokovne oddelke raznih nepolitiških društev, da vstopijo v to zvezo, ter naroča „Zvezinemu“ odboru, da to akcijo podpira z vsemi močmi.

Gostinčar priporoča v strokovnih društvih bojno organizacijo. Resolucija se sprejme.

Pozdrav krščansko-socialnih železničarjev.

Imenom železničarske „Prometne zveze“ pozdravlja shod predsednik ljubljanske podružnice g. J. Milavec.

Njegove krepke besede so našle gromovit odmev med poslušalci.

Časnikarstvo.

O časnikarstvu je referiral g. Ivan Stefe. Predložil naslednjo resolucijo:

Shod slovenskih katoliških nepolitiških društev priznava časništvu veliko vzgojno in bodrilno moč; zato pozivlja vse člane nepolitiških društev krščanskega značaja:

a) naj se z vsemi silami bojujejo proti veri, pravosti in ljudstvu nasprotnim listom;

b) naj krepko razširjajo slovenske katoliške časopise in knjižice;

c) naj v posamnih krajih izberó in izvezbajo zaupnike, ki bodo sposobni, da za novega kolportaznega zakona vneto in razumno uredé razširjanje naših časnikov in knjižic;

č) naj se izberó in izvezbajo društveniki, da bodo vsako društveno, pa tudi vsako drugo javnosti vredno novico takoj sporočali svojim krajevnim listom, zraven pa tudi skupnemu dnevniku „Slovenec“.

Shod izraža končno nujno željo, naj se slovenski krščanski časnikarji še letos snidejo k skupnemu sestanku v Ljubljani, kjer naj določijo vzajemno postopanje in z ozirom na bližnji novi kolportazni zakon enotno agitacijo za krščansko časopisje.

Dr. Evgen Lampe povdarja posebno dolžnost naših somišljenikov skrbeti za kolportazo, ko ji bode dal državni zbor prosto pot.

Liberalno časopisje naj se uničuje. Tudi trtno uš se uničuje in noben botanik ne bo dejal, da se radi tega godi škoda.

Isto je z slabim časopisjem. Liberalci smejo početi vse. Dr. Tavčar je skrit za svojo imuniteto, zato »Narod« sedaj noče popravljati svojih neresnic. A nekaj povemo dr. Tavčarju. Vedno ne bo odgovorni urednik in ne poslanec. Takrat se vidimo in »Narod« dobi vse popravke še enkrat. (Veselost.)

Resolucija se z dostavkom Gostinčarjevim, naj »Zveza« skrbi, da čim najprej slovenskim delavcem osnuje samostojen strokoven delavski časopis, soglasno sprejme.

Politični razgled.

Državni zbor se snide 16. oktobra. Večjih predlog vlada ne misli predložiti začetkom zasedanja, ampak se bodo najpreje obravnavale manjše zadeve iz zadnjega zasedanja. Dve stvari ste v srh vladni namreč nagodba in jezikovno vprašanje na Češkem. Vlada jih je mislila rešiti že pred zasedanjem, a ji je spodletelo.

Nagodbene konference se zopet vlečejo v negotovost naprej. Körber in Szell se nikakor ne moreta zjediniti. Menda je Szell že naznanil cesarju svoj odstop, katerega pa cesar ni hotel potrditi. Vprašanje je zelo zamotano. Ako se slednjič reši, bode zadelo na težkoče v državnem zboru. Mladočehi in češki agrarci žugajo s skrajno obstrukcijo, ako se ne bode ustreglo njihovim zahtevam po upeljavi češkega jezika v notranjem uradovanju. Ako pride res do obstrukcije, bode moral vladati zopet § 14. Ker se je pa Körber v začetku svojega ministirovanja izrekel proti njemu, mu ne bode kazalo drugega, kakor da z nastopom § 14. odstopi sam. Ugiba se že, kako ministerstvo bi mu v tem slučaju nasledovalo.

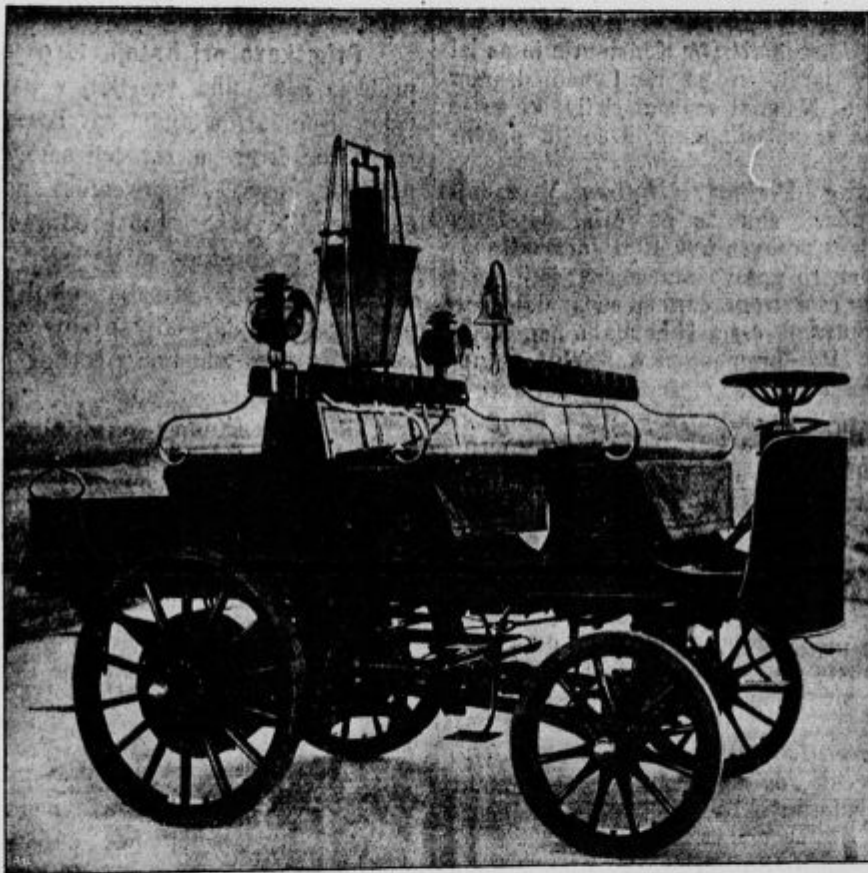
Vesti z Balkana. Na Balkanu se ponavljajo vedno novi nemiri proti Turkom. Vstaške čete se pomnožujejo vedno bolj in je število mož v nekaterih delih naraslo od 200 na 600. Vetaši razpolagajo s 100.000 puškami. Skupnega načrta nimajo, vendar vsem je neki vrhovni poveljnik Jankov. Turki so v zadregi, ker jim nedostaje sredstev za vzdrževanje

večjega števila vojaštva. Na razpolago imajo do zdaj v Makedoniji le 30,000 mož. Na njihovi strani stoje tudi Grki. Združila sta se torej dva naroda, med katerima vlada sicer smrtno sovraštvo, a če se gre za pogubo Slovanov, njih sovraštvo prejenja. Na dalje so Slovanom sovražni tudi Rumuni in Albanci, anmesto da bi se z njimi združili proti skupnemu sovražniku. Položaj postaje vedno bolj resen in bati se je še velikih prekuacij.

Italija. Kako siromašno je ljudstvo v blaženi Italiji, je imel ministerski predsednik Zanardelli priliko na lastna ušesa in oči prepričati, se ko je v

Iredenta istrijska. Povodom blagoslovljenja istrijske zastave so istrijski Lahoni poslali Umbertu udanostno poslanico, v kateri izražajo željo po združitvi z Italijo. Kralj se jim je prijazno zahvalil. To je prvi slučaj, da je kralj na tako poslanico odgovoril. Značilno!

Novo Combesovo nastlje. Poroča se, da je ministerski predsednik Combes ukazal prefektom v Bretagni, naj prepovedo duhovščini, da bi se še nadalje posluževala bretanskega jezika. S tem misli menda posnemati prusko postopanje proti Poljakom, da bi tako polagoma iztrgala iz src vernih Bretonjcev

Avtomobil berlinske požarne brambe

zadnjih dneh obiskal več mest je videl povsod le siromaštvo in nezadovoljnost. Na katedoru mesta Gioa Colle je ob prihodu Zanardellijevem kričalo vse navzoče ljudstvo: «Dela hočemo in kruha.» Take glasove je slišal tudi na drugih krajih. V Tarentu so sprejeli ministra s krikom in lučanjem papirčkov, na katerih je bilo brati: «Proč z ljudskimi izsposovanci! Svoboda ljudstvu! Proč z ministerstvom!» Take so torej razmere v kulturni državi. — Znamenita je statistika, ki je izšla v Turinu in pojasnjuje kulturno stanje prosvitljene Italije. Izmed vsih evropskih držav jo prekaša namreč po številu analifabetov edino — Turčija.

katoliško prepričanje. Zoper tako nasilstvo se je oglasil takoj poslanec Finisterskega okraja Abbé Gayrand, in protestira najodločnejše v poslanici na Combesa, ter napoveduje vže naprej interpelacijo v parlamentu glede te zadeve. Še večjo nevoljo pa je napravil med vsemi dobromislečimi francoskimi krogi Combesov ukaz do 22 katoliških škofov, v katerih ukazuje, da ne sme noben bivši redovnik podučevati v škofijskih semeniščih in srednih šolah. Več redovnikov je namreč po izselitvi iz zatrtih samostanov dobilo službo pri škofijskih šolah. Tako velik strah ima torej Combes pred redovniki.

Francoska v zadregi. Kadar je bila francoska vlada do zdaj v denarnih stiskah, zatekla se je takoj po pomoč v državne hranilnice, kamor je ljudstvo rado vlagalo svoje prihranke. Sedaj se je tudi tukaj drugače obrnilo. O 1. jan. do 30. sept. so vložniki dvignili celih 11 030 946 frankov več kot vložili. Combes grozi, da bode pričel sodnijsko zasledovati one, ki pozivljajo ljudstvo, da naj ne vlaga denarja v državne hranilnice. S tem vlada ljudstvo gotovo ne bode pridobila zase, ampak je še le bolj odtujila in je naredila nezaupljivo, in bo še vedno bolj zahtevalo nazaj svoje vloge.

Angleži iščejo 30 milijonov posojila za Transval. Chamberlain takoj v prihodnih dneh predloži zbornici načrt. Skoro neverjetno je, da bi se vseh 30 milijonov porabilo za Transval. Menda ima tudi Angleška potrebe, katere bi pred svetom rada zakrila.

Grški prestolonaslednik Konstantin je padel z avtomobilom v jarek in se ranil nad desnim odesom in na ustih. Njegovi soprogi Sofiji, ki se je peljala za njim, so se splašili konj, a so jih pravčasno ustavili.

Car in cesar Viljem v Rimu. V zadnji številki »Domoljuba« smo že poročali, da misli ruski car pri svojem potovanju v Rim obiskati sv. očeta. Ta vest je skoro gotovo neresnična, kajti med Rimom, Berlinom in Petrogradom so sedaj določene podrobnosti za potovanje carja Nikolaja in nemškega cesarja v Rimu. Po premenjenem redu potuje prvi nemški cesar in sicer meseca februarja, car Nikolaj pa v maju; vsak ostane kakih šest dni gost italijanskega kralja. Potovala bodeta oba po morju in stopita v Neapolju na italijanska tla. Vse podrobnosti, kje se vstavita, so dogovorjene, le Vatikan se ne omenja niti z eno besedo. Iz tega pač lahko sklepamo, da misli car res opustiti obisk sv. očeta.

Španski vojni minister je podal ostavko, ker kralj ni hotel podpisati enega njegovih dekretov. Razpor med kraljem in vlado je zlasti sedaj nemalega pomena, ko pridejo na vrsto verska vprašanja.

Odprava uradniške službene kavcije. Dunajski listi poročajo, da se v drž. zboru kmalu predloži načrt, s katerim se bodo odpravile uradniške kavcije.

Petrolejski baroni v zadregi. Zadnjih smo poročali, da nameravajo fabrikantje s ceno petroleja zdatno poskočiti. Od druge strani pa se govori, da je v carinskih konferencah Körber z drugimi ministri vred privolil, da se carina za petrolej zniža. Tako bi bilo v kljub pritisku petrolejskega kartela od drugod ceneje dobivati petrolej, vsled česar bi bili seveda fabrikantje prisiljeni s ceno pasti. Polski »Głos Naroda« svetuje polskemu klubu, naj se odločno upre temu »zataranju« svobode v industriji, sicer pa naj klub glasuje proti nagodbi. Ako se carina res zdatno zniža, bode vsaj enkrat konec izžemanju židovskih in grofovskih refinjerjev v Galiciji.

Burski generali v Evropi. Iz Antverpena so šli burski generali v Bruselj, kjer so bili z navdušenjem pozdravljeni. Odtod pa so se nadejali priti k nemškemu cesarju Viljemu. Angleže je skrbelo, kak utis bi to napravilo v Evropi, in so se na vsa moč prizadevali, kako bi to preprečili. Če bi jih

cesar že sprejel, bi jih moral angleški poslanik spremljati. Dan za vsprejem je bil določen 17. oktober. Vendar zdaj smejo biti Angleži brez strahu, ker Burov v Berlinu ne bo. Nemška vlada je na pritisk angleškega zastopnika zahtevala, da se Buri povodom bivanja na angleških tleh izogibajo vsake protiangleške demonstracije. Na to so burski generali izjavili, da obiščejo nemškega cesarja le v slučaju, če jih cesar sam povabi k sebi. Ker se pa to ni zgodilo, tako izostane. Sicer pa Buri od nemškega cesarja tako niso mogli kaj posebnega pričakovati in si tudi ne bodo posebno zelo k sreči vzeli, če smejo priti pred obličje zgovornega Viljema, ali ne.

Dopisi.

Primskovo pri Kranji, 1. oktobra. Redko kdaj pride iz naše tihe vasi kaj v kak časnik. Prejmi tedaj, dragi »Domoljub« par besedi iz naše srede.

Dne 15. pr. m. izvedeli smo, da pride naš škof presvitli gospod Bonaventura pogledat našo lepo cerkvico. Na vse zgodaj odpravili so se vrli naši mladenči v gojzd po mlaje.

In ko se je pripeljal okoli 1/2 7. ure Presvitli pred cerkev, plapolale so slovenske trobojnice raz zvonik, a pred vhomom v cerkev postavili so slavo-luk s primernim napisom.

G. Jakob Dolinar, posestnik in gostilničar, pozdravil je v priprostih, a iskrenih besedah višega pastirja. Presvitli se je v presrčnih besedah zahvalil na vsprejemu. Potem je služil sv. mašo in seveda po končani sv. maši nagovoril Primskovljane, kateri so se bili zbrali v tolikem številu, kakor ob nedeljah. Priporočal je nam lepo, krščansko življenje in posebno pa češčenje blažene Device Marije, kateri je posvečena naša cerkev. Besede so prišle iz srca in imele najlepši vspeh.

Pred vhomom se je še prav prijazno razgovarjal z vaškimi veljaki, ljubeznivo nagovoril več mladeničev in dečkov. Kmalu nato odpeljal se je v društvu preč. g. dekana dalje proti Gorotanu.

Čatež pod Zaplazom. Dne 28. sept. t. l. vršil se je pri nas katol. politični shod, katerega se je vdeležilo nad 700 volilcev, katoliških narodnih mož. Bilo je tudi nekoliko glav pijane sodrge iz Temenške doline, več nego smo jih pričakovali. Tisti veliki posestnik je vse pobral, kar je dobil iz Vel. Loke bolj surovega. In ta tolpa pijana ni prišla radi shoda na Čatež, ampak zarad pijače. Nikdar v svojem življenju še nisem videl, da bi se kdo tako neolikano obnašal, ko se je ta pijana tolpa; še mestne barabe se lepše vedejo, ko so se ti ljudje. Mislil je g. Šlajpah, da bodo s to sodrgo shod razgnali; a ni se mu posrečilo, ker so bili vsi prezgodaj pijani. Tako so bili zmešani, da ko smo mi klicali slava govornikom, so tudi ti z našimi klici vred krulili.

Obžalujemo pa nekega moža, ko smo ga zapazili med to pijano tolpo, ker je bil svoj čas odlična in spoštovana oseba.

Vam pa g. govornikoma, g. dr. Schweitzerju in g. dr. Lampetu srčna hvala, ko sta se potrudila k nam priti, da sta nam še bolj oči odprla, da sedaj še bolj vidimo, po kateri poti nam je hoditi.

Še bolj so nas pa vtrdili liberalci s svojim surovim obnašanjem. Slišal sem može ko so govorili med seboj: Dosedaj sem še vedno omahoval, a sedaj pa ne bom več, sedaj vidimo, kam pelje liberalizem. Proč z liberalizmom!

Iz Kamnika. V Kamniku je imelo 20. septembra slov. kat. politično društvo za kamniški okraj javni shod in občni zbor. Društveni predsednik je otvoril shod z nagovorom, v katerem je pojasnjeval zlobo liberalcev, ki niso le nasprotniki vere, ampak tudi naše domovine, kar kažejo po svojih časopisih, pa tudi po javnih zastopih, posebno pa še po zloglasni in kvarni nemško-slovenski zvezi.

Državni poslanec Pogačnik je opisal v kratkih potezah delovanje državnega zbora ter je omenjal najvažnejše sklepe, zlasti zakon o zadrugah, odpravo mitnic in združitev slovensko-hrvatskega kluba. Deželni poslanec Mejač omenja, da so katoliško-narodni poslanci stavili več nujnih predlogov, važnih tudi za kamniški okraj. Povdarja potrebo kmetijskih šol, ter dolžnosti države, da skrbi za obrt, zlasti v našem okraju za pečarsko ter lončarsko in slamnikarsko obrt. Oba gg. poslanca sta povdarjala kako skrajno potrebna je bila obstrukcija v deželnem zboru, da se enkrat preneha v deželi krivično vladanje z denarjem, katerega morajo po veliki večini zlagati katoliško-narodni volilci. Katoliško narodni poslanci se hočejo potezati za pravico, dokler je ne dosežejo in naj stane, kar hoče.

Natančneje pa je podal vzroke obstrukcije gosp. stolni vikar Janez Kalan. Poleg krivičnega vladanja je vzrok zlasti hujskanje liberalnega časopisja, katero podpirajo tudi ljudje, ki se sicer delajo jako vneta in celo pobožne kristjane, pa s tem cerkvi božji veliko več škodujejo kot pravi brezverci. Tudi prevelika naša potrpežljivost je bila vzrok obstrukcije. Ta potrpežljivost pa je morala prenehati, ko je priklopela mera krivic do vrhunca. In kakor da še ni dovolj krivic, je storila deželna vlada še novo krivico, ko je prepovedala ljudski tabor, na katerem bi očitno zahtevali ljudstvu pravico. Prazni so ugovori, da nam obstrukcija škoduje. Res je, da je tudi deželi delila liberalna večina podpore, pa to so bile le drobtine, s katerimi se več ne zadovoljujemo. Oni so nam rezali kruh, kakor se je njim ljubilo, tod mi si ga lahko režemo sami. Kdor bi radi teh podpor obsojal obstrukcijo, podoben je medvedu, ki je

šel čakati prvega sadu pod — dren. V primeri z volivno pravico — ali bolje krivico, je vse drugo malenkost. Ko bi imeli naši pošteni slovenski posestniki tako volivno pravico, kakor nemški grajščaki, imeli bi sami nad 2000 poslancev; sedaj pa jih imajo — 16! Taka krivica se mora prelomiti in to se bo zgodilo, če do konca vstrajamo v tem pravičnem boju!

Pred volitvijo novega odbora je omenil društveni predsednik, kako so delovali oziroma podirali liberalni poslanci mest in trgov, da je eden splezal na jako visoko mesto, katerega moramo sedaj davkoplačevalci plačevati dvakrat: enkrat kot poslanca, drugič kot visokega uradnika; dalje da je dunajska vlada dovolila vsled nasprotovanja liberalnega vodje manj odpisa potresnega dolga in da je jako čudno in nečastno, če mesta, ki se bahajo z narodnimi društvi in narodnimi načelniki, volijo ne le v državni ampak tudi v deželni zbor može, ki se drznejo pismeno se zavezati z nasprotniki slovenskega ljudstva.

Na predsednikov predlog je bilo enoglasno vsprejetih šest resolucij, v katerih volivci izražajo svojim poslancem zaupanje s trdno nado, da bodo dosegli za kar se boré, izražajo pa tudi svoj gnjev nad prepovedjo ljudskega tabora in drugimi krivicami. Nadaljne resolucije priporočajo poslancem, da si prizadevajo za vstanovitev kmetijske šole, v kamniškem okraju šole za lončarski in pečarski obrt, ter slamnikarski in zidarski obrt, ter da c. kr. vlada skrbi za male obrtnike in ga varuje pred izkoriščanjem po tovarnarjih. Slednjič pa se volivci obračajo do poslancev, da bi jim izposlovali odpis potresnega posojila.

Novi odbor se je sestavil sledeče: Predsednik: č. g. Valentin Bernik, župnik na Homcu; I. podpredsednik: g. Andrej Mejač, deželni poslanec; II. podpredsednik: g. Franc Šubelj, trgovec v Kamniku; tajnik: g. Jernej Čenčič, nadučitelj v Kamniku; blagajnik: g. Jakob Razboršek, kaplan v Kamniku; odborniki gg.: Ivan Lavrenčič, dekan v Kamniku, Ivan Bizjan, dekan v Moravčah, Jakob Strupi, beneficijant na Goričici, Valentin Benkovič, posestnik v Kamniku, Anton Lap, vrtnar in posestnik v Kamniku; namestniki gg.: Franc Orel, župan v Mengšu, Josip Smolnikar, posestnik v Tuhinju, Mihael Podboršek, kolar v Utiku, Franc Tončič, podobar v Kamniku, Gašper Križnik, posestnik v Motniku.

Iz Logatca. Dané 7. oktobra smo spremili k zdajšnjemu počitku Marijino hčer, Marjeto Gostišajiz Martinhriba Društvenice so jo spremile z venci in svečami do groba. V cerkvi in na grobu so ji zapele društvenice

lepo pesem za slovo. Ta je druga iz Marijine družbe, ki je umrla. Dopolnila je komaj 22 let. Bolehala je že več časa, in je v boleznih sprejela večkrat sv. zakramente. Castila je prav pristržno Devico Marijo, zlasti rada je prihajala k rožnivenški pobožnosti meseca oktobra. To ljubezen ji je tudi Marija povrnila, da je umrla na praznik sv. rožnega venca zjutraj. Zvečer je še svoje tovarišice prosila, da so ji pele Marijine pesmi in je tudi sama pomagala. Zadnje be sede, katere je govorila, so bile, da je mater vprašala ali vé, kako ima Lurška Nati Božja oči obrnjene. Živela je z Marijo, umrla z mislijo na Marijo in sedaj upamo, da biva pri Mariji. Tako živi in umira Marijin otrok.

Na rožnivenško nedeljo smo imeli cerkveni patrocini in obenem obhajali slavnost 25letnice papeža Leona XIII. Od zjutraj do popoldne so verniki zlasti pa družbenice iz M. družbe molili pred sv. R. T. Slavnost sta prišla povzdignit tudi planinski g. Podboj in vrhniški kaplan g. Bernik. Popoldne je bila procesija, katere so se udeležili občinski odbor, požarna bramba in mnogo ljudstva.

V Leskovcu pri Krškem je Marijina družba rožnivenško nedeljo obhajala svoj glavni družbeni praznik. Družba ima zdaj 540 članov, mladeničev in deklet. Ob 10. uri je bila slovesna sv. maša in pridiga o Lecnu in njegovi zvezi s presv. R. T. in z Marijo. Popoldne sprejem novih članov in blagoslovljenje nove družbene zastave. Zastava ima na eni strani Srce Jezusovo, na drugi rožnivenško Mater Božjo, katere klečečemu mladeniču podaja družbeno svetinjico, Jezušček pa deklici rožni venec. Zastava je prav lepa naredila jo je gospodična M. Sattnerjeva v Ljubljani. Po blagoslovu je bila jubilejska procesija, katere se je udeležilo mnogoštevilno ljudstvo, šolska mladina in požarna bramba. Ta sv. opravila je vodil in izvršil pred. g. stolni kanonik Tomaž Kajdiž. Bodi mu srčna zahvala za trudoljubno požrtvovalnost.

Slovenski novičar.

Duhovniške vesti iz ljubljanske škofije. Kanonično vmeščena sta bila č. g. Jan. Berlic, župnik v Mošnjah, na župnijo Srednja vas v Bohinju, in č. g. Ivan Trpin, beneficijant v Šmartnem pri Litiji, na župnijo Mošnjaje. — Častiti gosp. Matija Zarnik, župnik v Srednji vasi v Bohinju je stopil v pokoj.

Za načelnika katoliško-narodne stranke je bil na zboru zaupnikov soglasno in z velikim navdušenjem izvoljen dr. Ivan Šusteršič.

V vodstvo katoliško-narodne stranke so bili na zboru zaupnikov poleg vseh kat.-narodnih državnih poslancev soglasno izvoljeni sledeči gg.: Ivan

Belec, dr. Janko Brejc, Oton pl. Detela, kanonik Fettich-Frankheim, dr. Ivan Janežič, kanonik Andrej Kalan, Janez Kalan, kanonik dr. Andrej Karlin, dr. Janez Ev. Krek, dr. Evg. Lampe, dr. Franc Pavletič, kanonik Jos. Sajovic, dr. V. Schweitzer, Luka Smolnikar in svetnik Josip Šiška. — Osrednji odbor te stranke tvorijo poleg teh še vsi kat.-narodni deželni poslanci. Razen tega ima vsako kat. pol. društvo pravico imenovati enega člana.

Romanje na Sv. goro je izvrstno izpadlo. Do 4000 ljudi je bilo na gori vkljub najsilnejšemu dežju. Do 2000 je bilo samo obhajancev. Vsa čast tem pogumnim odposlancem slovenskega naroda, ki se niso zbal nobenih vremenskih zaprek, da proslave spomin velikega kardinala in prosijo Mater Božjo za zmago pravične stvari. — Velikanska cerkev je bila skoro premajhna za množice romarjev, ki so se zbrali okoli okrašenega kardinalovega groba. Navzočih je bilo mnogo gg. županov in poslancev, na čelu jim g. dr. Ivan Šusteršič. V prisrčnih besedah je pozdravil č. g. gvardijan P. Kasijan romarje, ki so prišli prositi pomoči sebi in ljubljenu slovenskemu narodu, kateremu nikdar nobena sila ne bo vzela ljubezni do Marije. Nato je v navdušenem govoru dr. J. Ev. Krek proslavljal rajnega kardinala, ter pozivljal romarje, naj se od velikega pokojnika navzemo duha, boriti se in trpeti za resnico in pravico, ognja navdušenja in nevstrašenosti, da ohranimo to, kar je najsvetejše narodu. Kardinalova rakev naj ostane ognjišče za našo vnemo. Slovesno sv. mašo je daroval župnik selški č. g. Tomaž Rožnik, nato so pa iz stotero grl zadonele péte litanije M. B. Bilo je to romanje manifestacija katoliške zavesti. Prepričani smo, da molitve in prošnje, ki so kipele k Vsemogočnemu na Sveti gori, ne bodo zastoj!

Umril je dne 1. oktobra v Škofji Loki tamošnji župnik č. g. Feliks Zavodnik, rojen l. 1861. v Žužemberku, v duhovnika posvečen leta 1884. Služboval je več let kot kapitelski vikarij v Novem mestu, pozneje kot izpovednik v loškem uršulinskem samostanu, kjer sta se cerkev in del samostana pod njegovim vodstvom zelo ukusno prenovila, in zadnja leta mestni župnik v Škofji Loki. Pokojnik je bil tiha, blaga duša, a goreč duhovnik, ki je povsod — kolikor mu je bolehnost pripuščala — vestno in skrbno izvrševal svojega poklica dolžnosti, ter si med sobrati in verniki s svojim plemenitim značajem pridobil mnogo odkritih prijateljev. Bil je sicer vedno rahlega zdravja, toda smrt njegova je vendar prišla nepričakovano. Pogreb je bil v petek dne 3. oktobra zjutraj ob 9. uri. Naj v miru počiva!

Dekan Andrej Drobnič † Dne 4. oktobra je umrl vpokojeni g. dekan Andrej Drobnič. Rojen je bil 27. novembra 1827. na Blokah in v mašnika posvečen 26. julija leta 1851. Mnogo let je bil dekan v Šmarji na Dolenskem, a mrtvoud ga je zadel in priklenil na njegovo stanovanje. Dobri gospod je bil v kljub tej nesreči ljubezniv in potrpežljiv. Pred dvema letoma je šel v pokoj ter živel v Radleku pri Studenem blizu svojega doma, kjer ga je tudi dohitela smrt. N. v m. p!

Goriški Slovenci katoliškega mišljenja žalujejo ob odprtem grobu svojega voditelja dr. Josipa Pavlica. Umrl je dne 5. t. m. za 15letno boleznijo malarijo, ki mu je sedaj v 41. letu njegove starosti pretrgala nit življenja. Dr. Josip Pavlica je bil zelo nadarjen mož ter je svojo nadarjenost postavil v službo pisateljevanja in krščansko-socialne organizacije. Okoli njega in njegovega brata dr. Andreja so se zbirali po imenovanju dr. Mahničja krškim škofom goriški možje odločno katoliškega mišljenja. Pokoj njegovi blagi duši!

Duhovniške vesti iz ljubljanske škofije. Č. gosp. Janez Zore, doktorand bogoslovja, je šel za eno leto v Pariz, da se izobrazi v bibličnih vedah. Č. g. Frančišek Grivec je šel na vseučilišče v Inomost študirat nadalje bogoslovja. Gospoda Frančišek Rebol, dosedaj kapelan v Postojni, in Josip Sever, dosedaj kapelan v Črnem vrhu nad Idrijo, sta odšla na dunajsko vseučilišče študirat filozofijo. P. n. čast. g. kanonik Anton Fettich-Frankheim je bil imenovan za konzistorijalnega sveznika. Kanonično vmeščen je bil čast. gosp. Anton Žnidaršič, dosedaj župnik v Osilnici, na župnijo Bela cerkev. Prihodnjo nedeljo bo v Šmartnem pri Litiji kanonično vmeščen na ondotno župnijo č. g. Anton Žlogar, župnik v Kranjski gori. — Kanonično vmeščen je bil na župnijo Želimlje čast. gosp. Frančišek Finžgar, kurat v deželni prisilni delavnici v Ljubljani.

Nova zastava kršč.-soc. delavcev. Slovensko-katoliško delavsko društvo v Gorici nadaljuje z nabiranjem darov za novo zastavo. Doslej je nabranih 156 kron. Prijatelje poštenega slovenskega delavstva prosimo, da pomorejo vrlemu goriškemu katoliškemu delavskemu društvu skoro razviti svojo zastavo.

Poslanec Božič. Z Vipavskega se nam poroča, da se poslanec Božič ne počuti prav zadovoljnega in da misli oditi na Hrvaško v Prezid. Večina Vipavcev nima nič proti temu.

Predavanje pri Mariji Devici v Polju. Izobraževalno društvo pri D. M. v Polju bo prirejalo v zimskem času do vstevši meseca marca poljudna predavanja v svojih prostorih. Predavanja se vrše vsako

tretjo nedeljo v mesecu, pričenši z 19. okt., vselej popoldne po kršč. nauku.

Nenavadna rastlina. Gospod Fran Sicherl, vulgo Gradišek, v Zalogu pod Ljubljano, nam piše, da ima zeljnato glavo, zraščeno iz 15 trdih glav, velikih kakor jabolka. Ta nenavadna rastlina se more videti pri imenovanem posestniku.

Pomembno gibanje na Stajerskem. Mladeniška slovenska organizacija zabeležuje zopet lep v. pel. Pri Sv. Juriju ob Ščavnici se je zbralo pred kratkim k papeževi slavnosti nad 700 udeležencev. Govori zavednih mladeničev so marsikateremu privabili solze radosti v oči. Z velikim vspehom so igrale mladenke igro „Lurška pastarica“, mladeniči pa igro „Dr. Vseznal“, katero je izdala „Slovenska kršč.-socialna zveza“. Ta prireditev je mnogo ljudi odvrnila od nemškutarskega „Štajerca“. — Teden pozneje so imeli jareninski mladeniči v „Čitalnici“ po večernicah svoj podučni shod, na katerem sta dva mladeniča govorila o shodu nepolitičnih društev v Ljubljani. Na tem shodu je imela mlada „Zveza“ svoj prvi občni zbor. Na vsporedu je bilo: Pozdrav, govori, pozdravi drugih mladeničev in deklet, volitev novega odbora, slučajnosti ter predlogi in nasveti. — V Št. Pavlu pri Preboldu so mladeniči lepo igrali igro „Novi zvonovi na Krtini“. Nato je imel č. g. Evald Vračko poučen govor o škodljivem uplivu opojnih pijač, v katerem nam je živo opisoval, kakšna velika rana za slovensko ljudstvo je pijančevanje. — Le vrlo naprej s takimi prireditvami, vrli mladeniči štajerski!

Liberalna vera. »Slov. Narod« je zopet enkrat pokazal, kakšno vero da ima. Piše namreč: Neumrjčnost duše, ki je premnogim ljudem največja tolažba in opora, nima za isto toliko drugih ljudi nikakega pomena. A tudi tiste, ki goreče verujejo v neumrljivost duše, popadejo dostikrat težki dvomi in se skoro nikdar ne ravnajo po svojem prepričanju. Vera o neumrljivosti duše izgubi čedalje več zagovornikov, vera v neumrljivost telesa dobiva več zagovornikov. Torej liberalci taje zdaj neumrljivost duše! Pri tem pa v svoji »razsvetljenosti« proglašajo neumrljivost svojih teles! Pojdite, prismođe!

Bralno društvo v Vodmatu je priredilo 5. t. m. v svojih društvenih prostorih svoje prvo javno predavanje, ki se ga je v kljub slabemu vremenu udeležilo obilno občinstvo iz Vodmata. Predsednik g. L. Klun je pozdravil navzoče in povdarjal važnost predavanja o pomenu bralnih društev, kateremu naj bi zborovalci sledili z velikim zanimanjem. Častiti g. dr. J. Ev. Krek je temeljito razpravljal, koliko važnosti so danes bralna društva in koliko koristi

ima od tega naše ukaželjno ljudstvo. Z vidnim zanimanjem in pravo zadovoljnostjo sledilo je navzoče občinstvo razpravi z željo, naj bi bralno društvo v Vodmatu še večkrat priredilo taka podučna in znanstvena predavanja. Predsednik je konečno naznanil navzočim, da v najkrajšem času priredi društvo drugo javno predavanje, ki se bo pravočasno naznanilo.

Pijane dražbe. V 18. številki je „Domoljub“ prinesel prav potrebno svarilo, da naj se nihče ne dá napojiti pred javno dražbo. Temu naj se pri pomni, da je nedavno neki liberalen posestnik na ta način prodajal neko posestvo v župniji. Pripeljal je sod vina in več jestvin in uboge ljudi napojil pred dražbo, da so se vinjeni kar kosali, kdo bo več obljubil. Zdaj se pa reveži kesajo, ker so tako drago kupili. Kmet, ogibaj se takih ljudi!

Drobtine.

Deček brez rok. Trinajstletni Russel Brown, ki je bil v New-Yorku povsod poznan, je pred kratkim na tifusu umrl. Ta deček se je že rodil brez rok. In mesto rok so mu služili v njegovem življenju prsti na nogah. Z njimi je mogel držati žlico, vilice, nož ali kozarec, da, tudi iglo je pobral na tleh. Nadalje je lepo pisal in če je hotel brati, je ravnatko prijel knjigo z nogami. Največje njegovo veselje pa je bilo, če je mogel mesto matere „furati“. Direktorji raznih gledališč so materi ponujali velike svote, da bi jim izročila otroka — a mati tega nikakor ni hotela, ker je tako ljubila svojega sinčka. Ni hotela, da bi ga kazali svetu za lep — denar.

Trikrat obešen. V nekdanji trdnjavi Widinu je bil pred kratkim obešen kmet Ceko Kamenov. Ko so ga pripeljali iz ječe pred vešala, je Kamenov zagrabil za nož, ki ga je imel v žepu in se vrgel na paznike in je štiri ranil. Ko so ga ukrotili, so ga pripeljali pod vislice in ga hoteli obesiti — a konopec se je utrgal in obsojenec je padel na tla. Ko so ga drugič obesili in po predpisani uri odvezali, so zdravniki konstatirali, da še živi. In morali so ga tretjič obesiti — in zdaj je šele zares umrl.

Sv. oče za Jugoslovane. Listi prinašajo vest, da je sv. oče poprijel inicijativo, da se v Rimu zasnuje velik kolegij za Jugoslovane. (Hrvate, Srbe, Slovence in Bolgare.) Govori se, da papež sam podari v ta namen 100.000 frankov, a cesar avstrijski se je neki obvezal dotirati bodoči kolegij z 20.000 frankov. Ostali potrebni denar naj bi dali Hrvatje, v prvi vrsti škofa v Zagrebu in Djakovu. Kolegij bi se imel zasnovati na Monte Mario, najmodernejem delu Rima.

Poraba piva in vina v letu 1901. Na Nemškem je prišlo na eno osebo leta 1901 150 6 litrov pive, v Avstriji v deželah v državnem zboru zastopanih pa 71 5 litrov. Na Belgijskem je prišlo na osebo 144 litrov. Največ pive so potrebovali na Angleškem, in sicer na osebo 208 litrov, in najmanj na Saškem in sicer 0 5 litra. Zato se je tukaj popilo več vina, ki ga je prišlo na osebo 95 2 litrov, na Francoskem pa 103 litre (pive pa le 27 litrov). V letu 1881 je bilo v Avstriji in na Ogrskem 2160 pivovarn, leta 1901 1523, in na Angleškem je to število padlo celo od 26 519 (1881) na 6739 (1901). Tudi tukaj se vidi, kako da se mali obrtniki polagoma umikajo kapitalistom.

Operna pevka z dvema soprogoma. Leta 1897 so našli v Panaro pri Modeni mrtveca, o katerem so mnogi ljudje trdili, da je mehanik Governatori. Le Governatorijeva žena, koristovka pri gledališču, ni mogla natančno potrditi, da je mrtvec njen mož. Oblasti so verjele pričam in koristovka je dobila mrtvaški list svojega moža. Pet let je od tedaj preteklo in nekdanja koristovka je postala slavna operna pevka, ki se je lani v Neapolju poročila z dirigentom Gramegua. Te dni se je nakrat v Modeni pojavil — Governatori živ. Dejal je, da je delal na Ogrskem in da je pisal svoji ženi, a da so se pisma gotovo zgubila. Slučajno je čul, da bo gostovala njegova žena v Modeni, zato je prišel. Šel jo je čakati na kolodvor, kjer je pevka ob roki svojega drugega moža skoro omedlela, ko je videla živega prvega moža. Kaj bodo oblasti v tem čudnem slučaju ukrenile, se ne ve.

Tatovi na avtomobilu so v Parizu dokaz, kako napredni so Francozi. »Gospodje« Pechauvin, Luiren, Debray, Bromet in Deslands so si preskrbeli avtomobil in se vozili po pariški okolici. Ulomili so v razne vile in naložili ukradeno blago na avtomobil, s katerim so oddrdrali v Pariz. Te dni se jim je avtomobil na begu potrl in zviti tatovi so bili ujeti.

Naša slika.

V tej številki „Domoljuba“ prinašamo sliko „Avtomobil berolin. požarne brambe.“ Avtomobil je voz, katerega goni ali elektrika, plin, ali pa bencin. Tudi voznja s takim vozom je jako hitra. Zato je res zelo primerna za požarno brambo. V slučaju ognja se hitro prižge bencin, in voz je hitro na svojem mestu. Ni potreba šele upregati konj, pri čem se zamudi mnogo časa in mnogokrat ogenj že ta čas mnogo uniči. Seveda je neprevidna voznja z avtomobilom napravila že mnogo nesreč.

Čenjene bravce »Domoljuba« opozarjamo na inserat do-
natega trgovca **g. A. Grampovčana**, kateri je zasnoval na
Vrhnikih svojo trgovino.

Za smeh in kratek čas.

Iz zagovornikovega govora. „Predno končam, opomnim gospode porotnike le še na to: „Kar nočete, da bi vam drugi storili, tega tudi vi drugim ne storite.“ . . . Ali hočete leta in leta zaprti biti!“

Vzajemno. A: „Gospod sodni svetnik je umrl — saj si ga poznal, kajne?“ — B: „Kajpak, saj sva več let skupaj delala.“ — A (začuden): „Vkup delala — ti in gospod svetnik?“ — B: „Seveda, — on je čevlje trgjal, jaz sem jih pa šival!“

Besedna uganka:

I.

2 Mesto točk postavite: 1 d, 4 e, 2 i,
1 n, 1 r, 2 s, 1 š,
1 t, 1 u, 3 v in sicer
tako, da dobite v
črti 1—2—3, 1—3
in 2—4 drugi, v
smeri 1—4—3 pa
prvi praznik v mesecu.

II.

J svetopisemsko ime,
B sočivje tečno, zdravo;
R tišči te, koder je,
Z pa dobro služi za prebavo.

Računska uganka.

Na vprašanje, koliko je star, odgovarja nekdo: Ko bi bil star še enkrat toliko kot sem, bi štel toliko nad sto let, kolikor mi sedaj manjka. Koliko je pač star?

Rebus:

V ena 'Ss ploha' „brešno + 1 ko voli v'en opravilo!

Rešitev ugank v zadnji številki.

Besedna uganka:

Na Sveto goro!

Računska uganka:

Razdeliti je bilo 6400 K in vsak izmed sinov je dobil po 800 K.

Rebus.

a) Poletje je minilo.

b) Gospodar je zapodil malopridnega najemnika.

Vse so prav rešili: Vekoslav Levstik v J. pod Sv. Gregorjem; Andrej Porenta v Vrmatih; Andrej Makovec pri Sv. Vidu nad Cirknič; Ivan Jalen v Hlebach pri Lescah; Fr. Stupica v Sodražici; Neža Simončič v Ručetni vasi pri Črnomlju; Kolesarsko društvo v Kališčah.

Prilohodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 6. novembra t. l.

Tržne cene v Ljubljani

od dne 5. oktobra do dne 11. oktobra.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	30	Pšenična m. 100 kg.	27	50
» » II. » »	1	10	Koruzna » » »	17	—
» » III. » »	1	—	Ajdova » » »	29	50
Telečje meso » »	1	50	Fižol, liter . . .	—	20
Prasičje » sveže »	1	60	Grah, »	—	40
» » prek. »	2	—	Leča, »	—	25
Kostrunovo meso »	1	—	Kaša, »	—	20
Maslo	2	50	Ričet, »	—	—
Surovo maslo » »	2	40	Pšenica . 100 kg	16	20
Mast prašičja » »	1	70	Rž	14	—
Slanina sveža » »	1	60	Ječmen	14	—
» » prekajena »	1	80	Oves	14	50
Salo	1	30	Ajda	15	60
Jajce, jedno . . .	—	8	Proso, belo, » »	16	—
Mleko, liter . . .	—	18	» navadno » »	13	—
Smetana liter . .	—	80	Koruzna » » »	14	—
Med kg	—	—	Krompir » » »	5	80
Krompir	—	—	Drva, trda, sežanj	8	20
Piščanec	1	20	» mehka, » »	5	60
Golob	—	40	Seno, 100 kg . .	7	60
Raca	—	—	Slama, » » . . .	7	—
Gos	—	—	Stelja, » » . . .	—	—

Češnik & Milavec

Ljubljana * Lingarjeve ulice

se priporočata slav. občinstvu pri nakupovanju jesenskega in zimskega blaga za obleke.

Naznanjava, da sva že popolnoma založena s vsakovrstnim blagom kakor: 155 7—3

novosti

v lepi in veliki izbiri volnenega modnega blaga za ženske obleke, loden, perlini porhet itd. Rute, volnene, pletene, ženilaste, zametaste šerpe.

~ Za možke! ~

velika zaloga vsakovrstnega sukna za obleke, zimske sukne, površnike, haveloke itd.

Cena najnižja in zanesljiva!

Postrežba poštena!

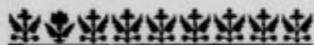
Loterijske srečke.

Linc,	4. oktobra	49	14	44	19	52
Trst,	4. oktobra	41	70	35	31	30
Dunaj,	11. oktobra	19	83	64	57	22
Gradec,	11. oktobra	24	45	76	90	21

„Vodilo“ in „Najboljša mati“

skupaj je krasen molitvenik, priljubljen posebno častivcem Marijinim. Dobi se sedaj tudi z velikimi, debelimi črkami in je pripraven tudi za slabe oči. Dobi se v Ljubljani pri „Ničmanu“, Kopitarjeve ulice šte. 2. Cena 1 K 50 v platnu, 2 K v usnju z zlato obrezo in 3 K v najfinejšem šagrinu z zlato obrezo. Po pošti 10 v več. 178 2-1

Isti molitvenik z drobnimi črkami velja ravno toliko, kakor **velikočrkni**. Obojnega rabijo tudi Marijine družbe.

Salame

ogrsko gold. 1-70, domače iz
šunkna gl. 1-20, domače 1 gl.,
dunajske 80 kr. 94 6-6

Šunka brez kosti (Rollschinke)
90 kr. in gl. 1-10, suho meso
70 kr., suha slanina 70 kr., gla-
vina brez kosti 40 kr., kg, velike
kranjske klobase po 18 kr. in
drugo pošilja od 5 kg naprej po
povzetju, in sicer le dobro blago
Janko Ev. Sirc v Kranju.

**Koverta s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporočila
Katol. tiskarna**

**Brinje, bosenske
dešplje in fige**

za žganje kuhati ima v zalogi
164 2-2 **A. Šarabon**
v Ljubljani, tik sv. Petra cerkve.

**Moko vsake vrste lastne mletve, oves,
koruzo, otrobe in razno špecerijsko blago**
ima v zalogi in prodaja na drobno in debelo, po najnižjih
cenah

Makso Lavrenčič

pri „Ribiču“ na Dolenjski cesti šte. 4
v Ljubljani.

Blago izborno, postrežba solidna!

Istotam je zopet odprta na novo opravljena **gostilna**
s **prostornim dvoriščem in velikimi hlevi**
(štalami). Točjo se najb. ljša pristna vina in izborno pivo.
Ukusne gorke in mrzle jedi, prjetni prostori in krasen
vrt so cejenim gostom na razpolago.

Zagotavljajoč nizke cene in točno solidno postrežbo,
biležim z odličnim spoštovanjem

96 6-6

Makso Lavrenčič.

Največji izbor:

Skrbno izdelovanje

Najnižje cene

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna detnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

646 IX-11

== Varstvena znamka: **Sidro.** ==

LINIMENT. GAPSIGI Comp.

iz lekarnе Richter-jeve v Pragi,
pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče
mazilo je dobiti steklenica po K —80, K 1-40 in
K 2— v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

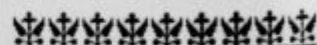
vedno le v izviraht steklenicah z našo varstveno
znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarnе ter sprejme
iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko
kot pristni izdelek. 172 (16-1)

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elisabethstrasse 5.

**Največja zaloga
laškega brinja**

In suhih bosniških če-
špelj za žganje kuhati je
pri 159 4-3

Franc Dolenzu
v Kranju in Škofjiloki.

Lepo posestvo

se prodá iz proste roke z vsem
gospodarskim orodjem in živino
pod ugodnimi pogoji. Več se izve
pri lastnici **Mariji Ločnikar** v
Ločnici šte. 5., pošta Med-
vode. 175 3-1